

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Nova Slovenija - krščanski demokrati

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 96 70, f: 01 478 98 45, e: ps-nsi@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Datum: 13. 8. 2025

Mag. Urška Klakočar Zupančič
predsednica Državnega zbora

ZADEVA: Poslanska pobuda

Skladno z 240. in 248. členom Poslovnika državnega zbora vam pošiljam poslansko pobudo **v zvezi z izvršbo na socialne transferje v primeru ponavljajočih se prekrškov**, ki jo naslavljam na ministrico za pravosodje Andrejo Katič ter na ministra za finance Klemna Boštjančiča.

S spoštovanjem!

Dr. Vida Čadonič Špelič, l.r.
poslanka

V prilogi:

- poslanska pobuda ministrici za pravosodje in ministru za finance

POSLANSKA POBUDA

ministrici za pravosodje in ministru za finance

Dne 30. 6. 2025 sem na ministrico za pravosodje že naslovila poslansko pobudo v zvezi z dopolnitvijo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju, EVA 2024-2030-0032. Pobuda se je nanašala na 101. člen Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ), ki določa prejemke, ki so izvzeti iz izvršbe. Med temi prejemki so določeni tudi prejemki iz naslova denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka ter prejemki iz naslova starševskega dodatka, pomoči ob rojstvu otroka, otroškega dodatka, dodatka za veliko družino in dodatka za nego otroka.

Kot sem že takrat navedla, smo v Novi Sloveniji v zadnjem obdobju večkrat opozorili na neučinkovit sistem prevzemanja odgovornosti storilcev prekrškov, predvsem v primeru, ko gre za iste storilce, ki prekrške ponavljajo, vendar ostanejo nekaznovani. Največkrat je razlog za to plačilna nesposobnost posameznikov, ki tudi ne razpolagajo s svojim premoženjem. Po drugi strani pa ti storilci največkrat prejemajo socialne transferje iz naslova denarne socialne pomoči, varstvenega ter starševskega in otroškega dodatka.

Dejstvo je, da storilci prekrškov (najpogosteje gre za prekrške zoper javni red in mir ter prometne prekrške) s svojimi ravnanji ogrožajo sebe in okolico in da prekrški pogosto prerastejo v kazniva dejanja. Država je zaradi izvzema navedenih transferjev iz izvršbe zoper te storilce največkrat nemočna. Posledica tega je povzročanje velike nevarnosti za zdravje in življenje ostalih prebivalcev.

Ob pripravi predloga novele Zakona o izvršbi in zavarovanju sem predlagala, da se v predlog vključi tudi spremembo 3. in 4. točke 101. člena veljavnega zakona, in sicer tako, da bi bila izvršba na vse naštetje prejemke dovoljena v primeru plačila kazni za storjene ponavljajoče prekrške. V tem primeru bi storilec prekrškov, ki je prejemnik socialnih transferjev, prejel manjši znesek posameznega socialnega prejemka, saj bi se le-ta kompenziral z višino kazni.

Ker po določbi 202. člena Zakona o prekrških (ZP-1) izterjavo glob za prekrške vodi davčni organ po določbah Zakona o davčnem postopku (ZDavP-2), to pobudo naslavljam tudi na ministra za finance. ZIZ in ZDavP-2 sta v določbah, ki se nanašajo na izvzetja in omejitve izvršbe, usklajena, zato bi za izboljšanje te ureditve morali na enak način spremeniti oba zakona.

V odgovoru na mojo poslansko pobudo se ministrica za pravosodje sklicuje na odločitve Ustavnega sodišča in ustavna načela socialne varnosti iz 2. ter pravico do osebnega dostojanstva in varnosti iz 34. člena Ustave RS. Tako naj izvršba nikoli ne bi bila dovoljena na pravicah, ki so nujne za zadovoljitev osnovnih življenjskih potreb oz. so namenjene preživetju. Namen teh prejemkov naj bi bil v primeru izvršbe **brez omejitev** izničen.

Ministrica v odgovoru sama najprej spomni na usmeritev Ustavnega sodišča, da je namen izvršilnega postopka, skladno z ustavno zahtevo po učinkovitosti pravice do sodnega varstva, zagotoviti izpolnitev obveznosti, ki praviloma izhaja iz pravomočne sodbe. Glede na namen izvršilnega postopka je torej nujno, da mora zakon, ki to področje ureja, prvenstveno upoštevati interes upnika, da se zagotovi učinkovitost izvršbe in s tem dokončna uresničitev upnikove ustavne pravice do sodnega varstva. Opozarjam, da to seveda velja tudi za varovanje javnega interesa na področju

prekrškovnega in kazenskega prava, še posebej ko gre za pregon prekrškov in kaznivih dejanj, katerih namen je varovanje premoženja, zdravja in življenja ljudi.

Če sankcije oz. globe za prekršek proti določeni dobrini ni mogoče izvršiti oz. izterjati, potem je ta dobrina ogrožena, saj je kaznovalno pravo ne more več (učinkovito) varovati. Praksa kaže, da imamo v naši državi težave prav na tem področju. Pri urejanju izvršbe na prejemke moramo torej tehtati več ustavnih dobrin in pri tem nikakor ne smemo pozabiti na ustavne dobrine nedotakljivosti življenja, zdravega življenjska okolja, lastnine ter tudi na pravico do osebnega dostojanstva in varnosti (potencialnih) žrtev in ne zgolj kršiteljev.

Menim, da bi moral naš pravni red poiskati nove rešitve pri izvršbi zoper kršitelje, za katere obstoječa ureditev več kot očitno ne učinkuje, saj ne more preprečiti večkratnega ponavljanja prekrškov, ki ogrožajo premoženje, zdravje in celo življenje ostalih državljanov.

Na vas torej naslavljam pobudo, da se ureditev prejemkov, ki so izvzeti iz izvršbe v skladu s 3. in 4. točko 101. člena ZIZ oz. 3. in 4. točko 159. člena ZDavP-2, spremeni na način, da bo izvršba v primeru plačila kazni za storjene ponavljajoče se prekrške na navedene transferje do določene meje omogočena.

Pri tem, ko se varuje ustavne dobrine na strani kršiteljev, nikakor ne smemo pozabiti tudi na ustavne dobrine ostalih državljanov, ki so dejanske ali potencialne žrtve teh storilcev. Verjamem, da je mogoče s tehtanjem vseh že navedenih ustavnih dobrin oblikovati rešitev, ki bo omogočila učinkovito sankcioniranje in s tem varnost za državljane ter hkrati zagotovila tudi s strani Ustavnega sodišča zahtevani eksistenčni minimum za kršitelje. Zagotovitev tega nenazadnje poleg izplačil v denarju omogočajo tudi izplačila v naravi. Del »izpada« transferja po izvršbi zaradi sankcije iz ponavljajočega se prekrška bi se v takem primeru lahko pokrilo z izplačilom v naravi.

Za vaše odgovore se vam že vnaprej lepo zahvaljujem.